

НАРОДНА БАНКА НА РЕПУБЛИКА МАКЕДОНИЈА

Врз основа на член 31 и член 64 став 1 точка 22 од Законот за Народната банка на Република Македонија („Службен весник на РМ“ бр. 3/2002, 51/2003, 85/2003, 40/2004, 61/2005 и 129/2006) и член 114 став 2 и член 121 од Законот за банките („Сл. Весник на РМ“ бр. 67/2007), Советот на Народна банка на Република Македонија донесе

О Д Л У К А **за консолидирана супервизија** **(„Сл. Весник на РМ“ бр. 17/2008)**

I. ОПШТИ ОДРЕДБИ

1. Со оваа Одлука се пропишуваат:

- начинот на вршење консолидирана супервизија на банкарска група;
- предметот на консолидација и содржината на консолидираните извештаи, за потребите на консолидирана супервизија и
- начинот и роковите за известување на Народна банка на Република Македонија (во понатамошниот текст: Народна банка).

2. Консолидираната супервизија претставува супервизија на финансиската состојба и на ризиците на кои се изложени банките, како резултат на нивната поврзаност со други лица во рамки на банкарска група.

3. Како банка која, согласно со Законот за банките, е предмет на консолидирана супервизија се смета банка со седиште во Република Македонија (во понатамошниот текст: РМ) која е:

- матично лице на банкарската група; или
- подружница на финансиско холдинг друштво со седиште во РМ кое е матично лице на банкарската група.

II. НАЧИН НА ВРШЕЊЕ КОНСОЛИДИРАНА СУПЕРВИЗИЈА

4. Народна банка врши консолидирана супервизија на банкарска група со примена на правилата и постапките за вршење супервизија на поединечна банка пропишани со Законот за банките и подзаконските акти донесени врз основа на тој закон.

5. Народна банка, како надлежен супервизорски орган за консолидирана супервизија на банкарската група, е одговорна и за координирање на заедничкиот пристап за консолидирана супервизија со домашните и странските супервизорски

органи надлежни за супервизија и лиценцирање на останатите лица во банкарската група.

Координацијата од став 1 од оваа точка вклучува:

- прибирање и дистрибуција на информациите кои се разменуваат помеѓу супервизорските органи, согласно со Законот за банките;
- планирање и вршење на консолидираната супервизија.

Според оваа Одлука, домашни супервизорски органи се: Комисија за хартии од вредност, Агенцијата за супервизија на капитално финансирано пензиско осигурување, Министерството за финансии и Агенцијата за супервизија на осигурувањето.

6. Заради спроведување заеднички пристап за консолидирана супервизија на банкарска група, Народна банка склучуваат посебни договори со домашните супервизорски органи.

7. Договорите од точка 6 од оваа Одлука можат да бидат склучени на билатерална и на мултилатерална основа и ги вклучуваат и меморандумите за соработка склучени помеѓу супервизорските органи.

Со договорите од став 1 од оваа точка се дефинира размената на информации помеѓу Народна банка и другите супервизорски органи во врска со издавањето дозволи и согласности, вршењето супервизија и преземањето мерки.

8. Во случај кога банка со седиште во РМ е дел од група чие матично лице е банка, кредитна институција или финансиско холдинг друштво со седиште надвор од РМ, Народна банка соработува со супервизорските органи надлежни за лиценцирање и супервизија на матичното лице и другите лица во групата, најмалку на начин пропишан во Законот за банките, а кој се однесува на спроведување заеднички пристап за консолидирана супервизија.

9. Во случај кога банка со седиште во РМ е дел од група чие матично лице е друга финансиска институција, освен институциите од точка 8 од оваа Одлука, со седиште во и надвор од РМ, Народна банка соработува со супервизорските органи надлежни за лиценцирање и супервизија на матичното лице и другите лица во групата, најмалку на начин пропишан во Законот за банките, а кој се однесува на спроведување заеднички пристап за консолидирана супервизија.

10. Доколку супервизорскиот орган на матичното лице од точките 8 и 9 од оваа Одлука кое е со седиште надвор од РМ сака да се оствари непосредна теренска контрола на банката со седиште во РМ, должен е до Народна банка да достави писмено известување.

Народна банка може по известувањето од став 1 од оваа точка да постапи на еден од следните начини:

- самата да спроведе непосредна теренска контрола;
- да му овозможи на супервизорскиот орган да спроведе непосредна теренска контрола; или
- да организира заедничка непосредна теренска контрола.

11. Заради спроведување на соработката и супервизијата од точките 8, 9 и 10 од оваа Одлука, Народна банка и другите супервизорски органи можат да склучуваат договори на билатерална и мултилатерална основа, кои ги вклучуваат и меморандумите за соработка склучени помеѓу супервизорските органи.

III. ПРЕДМЕТ НА КОНСОЛИДАЦИЈА И СОДРЖИНА НА КОНСОЛИДИРАНИТЕ ИЗВЕШТАИ ЗА БАНКАРСКАТА ГРУПА

12. Банкарската група е должна да работи на начин кој ќе обезбеди почитување на одредбите од Законот за банките кои се однесуваат на поединечна банка.

13. Банкарската група треба да биде организирана на начин кој ќе и овозможи на банката која е предмет на консолидирана супервизија да биде во можност да ги следи ризиците на кои е изложена групата и да презема мерки за управување со тие ризици.

Секое лице од банкарската група треба да има адекватни системи кои ќе овозможат добивање на податоци и информации потребни за целите на консолидираната супервизија.

14. Банката која е предмет на консолидирана супервизија е должна да составува консолидирани извештаи за банкарската група.

Консолидираните извештаи од ставот 1 од оваа точка се состојат од консолидирани финансиски извештаи и консолидирани супервизорски извештаи.

15. Консолидираните извештаи се изработуваат со соодветна примена на одредбите од Законот за банките и подзаконските акти пропишани врз основа на овој Закон, имајќи ги предвид одредбите од оваа глава.

III. 1 Консолидирани финансиски извештаи

16. Консолидираните финансиски извештаи на банкарската група, за потребите на консолидираната супервизија се состојат од:

- Биланс на успех;
- Биланс на состојба;
- Извештај за промените во капиталот и резервите;
- Извештај за паричниот тек;
- Белешки кон финансиските извештаи.

17. За целите на консолидираната супервизија, консолидираните финансиски извештаи се изработуваат со примена на методот на целосна консолидација на сите подружници во банкарската група.

По исклучок на став 1 од оваа точка, консолидираните финансиски извештаи изработени за потребите на консолидирана супервизија согласно со методот на целосна консолидација не ги вклучува финансиските извештаи на подружниците - друштва за осигурување и реосигурување.

18. По исклучок на точка 17 став 1 од оваа Одлука, во случаите кога одговорноста на матичното лице е јасно дефинирана и ограничена на неговиот удел во капиталот на подреденото лице, односно кога одговорноста на останатите

акционери или содружници може јасно да се утврди, при составувањето на консолидираните финансиски извештаи на банкарска група за потребите на консолидирана супервизија, може да се користи пропорционалниот метод на консолидација.

Покрај случаите од став 1 од оваа точка, методот на пропорционална консолидација може да се примени и на учествата во капиталот на лица кои се управувани од страна на подредено лице кое е вклучено во консолидацијата, заедно со едно или повеќе други лица кои не се вклучени во консолидацијата, доколку одговорноста на тие лица е ограничена на нивното учество во капиталот.

За утврдување на одговорноста на останатите акционери или содружници, банката која е предмет на консолидирана супервизија е должна до Народна банка да достави соодветен доказ за:

- начинот на регулирање на меѓусебните права и обврски на одделните акционери или содружници;
- висината на капиталот на останатите акционери или содружници;
- висината и начинот на пресметка на стапката на адекватност на капиталот или друг соодветен показател од кој ќе може да се утврди солвентноста на останатите акционери или содружници.

Доколку врз основа на доставените податоци Народна банка утврди дека не се исполнети условите за примена на методот на пропорционална консолидација, ќе и наложи на банката која е предмет на консолидирана супервизија да ги вклучи лицата од ставовите 1 и 2 од оваа точка во консолидираните финансиски извештаи со примена на методот на целосна консолидација. Новите консолидирани финансиски извештаи, банката која е предмет на консолидирана супервизија е должна да ги достави во рок од 1 месец по известувањето добиено од страна на Народна банка.

19. Во случај на учество во капиталот на подредени лица во банкарската група, различно од учеството од точките 17 и 18 од оваа Одлука, консолидацијата се врши со примена на методот на главнина.

Методот на главнина се применува и на учеството во капиталот на лицата од точка 17 став 2 од оваа Одлука.

20. Подредено лице нема да се вклучи во консолидираните финансиски извештаи, за потребите на консолидирана супервизија, во следните случаи:

- доколку има седиште надвор од РМ, во земја во која има правни пречки за трансфер на потребните информации за целите на консолидираната супервизија;
- доколку вклучувањето не влијае значајно врз финансиската состојба на банкарската група, како и во случаите кога вкупната актива на подреденото лице е помала од 1% од активата на матичното лице. Ако повеќе подредени лица го исполнуваат овој услов, тие лица ќе бидат исклучени од консолидацијата во случај кога заедно не надминуваат 1% од активата на матичното лице;
- доколку учеството во капиталот на подреденото лице од страна на матичното лице е стекнато со намера да се оттуѓи во текот на наредните 12 месеци;

- доколку вклучувањето во консолидацијата би предизвикало погрешни или несоодветни заклучоци во врска со целите на консолидираната супервизија.

Без оглед на основот за исклучување од консолидацијата, за сите подредени лица останува обврската за доставување на потребните информации до банката која е предмет на консолидирана супервизија, согласно со Законот за банките.

21. Банката која е предмет на консолидирана супервизија е должна да ја извести Народна банка за лицата од банкарската група кои има намера да ги исклучи и за причините за нивното исклучување, 30 работни дена пред датумот на изработка на консолидираните финансиски извештаи.

22. Врз основа на причините наведени во известувањето од точка 21 од оваа Одлука, Народна банка, во рок од 10 работни дена, оценува дали предложениот опфат на консолидација обезбедува целосна и точна претстава за финансиската состојба на банкарската група.

IV. 1 Консолидирани супервизорски извештаи

23. Консолидираните супервизорски извештаи се состојат од соодветните извештаи за:

- висината на сопствените средства, активата пондерирана според ризикот и стапката на адекватност на капиталот;
- големите изложености;
- вложувањата во капитални делови во нефинансиски институции.

Консолидираните супервизорски извештаи се изработуваат врз основа на консолидираните финансиски извештаи на банкарската група и со соодветна примена на правилата пропишани со подзаконските акти донесени врз основа на Законот за банките кои се однесуваат на составувањето на извештаите од став 1 од оваа точка.

V. НАЧИН И РОКОВИ НА ИЗВЕСТУВАЊЕ НА НАРОДНА БАНКА

24. Банката која е предмет на консолидирана супервизија е должна да достави до Народна банка извештај за составот на банкарската група и консолидирани извештаи за банкарската група.

V.1 Извештај за составот на банкарската група

25. Извештајот за составот на банкарската група треба да содржи листа на одделните лица во групата и опис на нивната поврзаност.

Податоците за лицата во групата треба да содржат: назив и седиште на лицето, матичен број, претежна дејност, вкупен износ на активата, износ на капиталот, односно сопствените средства, структура на акционерскиот капитал, удел во капиталот и/или правата на глас на другите лица во групата, податоци за членовите на органите на надзор и управување на лицата кои ја сочинуваат банкарската група, назив на супервизорските органи кои издаде дозвола за основање и работа на лицата во групата, назив на друштвото за ревизија кое ќе изврши ревизија на консолидираните финансиски извештаи.

Односите помеѓу лицата во групата и видот на поврзаноста се прикажуваат во форма на шематски приказ, од кој ќе може да се утврдат директните и индиректните учества во капиталот и/или правата на глас во другите лица во групата.

26. Банката која е предмет на консолидирана супервизија е должна да го достави извештајот од точка 25 од оваа Одлука со состојба на крајот на секоја календарска година, до 31 јануари следната година.

27. Доколку во текот на годината настанат промени во составот на банкарската група, промени во податоците од точка 25 став 2 кои се однесуваат за секое поединечно лице или на односите помеѓу одделните лица во групата, банката која е предмет на консолидирана супервизија е должна да достави известување до Народна банка во рок од 30 работни дена по настанувањето на промените.

28. На посебно барање на Народна банка банката која е предмет на консолидирана супервизија е должна да го изготви извештајот од точка 25 од оваа Одлука со состојба на друг ден и во друг рок кои се различни од состојбата и рокот наведени во точка 26 од оваа Одлука.

29. Во случаите кога согласно со Законот за банките не постои банкарска група, банка со седиште во РМ која е подружница на друго правно лице, или која е матично лице на друго правно лице, должна е до Народна банка да достави Извештај за составот на целата група, изработен во согласност со точка 25 од оваа Одлука.

Извештајот за составот на целата група, банката од став 1 од оваа точка го доставува во рокот пропишан во точка 26 од оваа Одлука.

Доколку врз основа на извештајот за составот на целата група Народна банка утврди постоење на банкарска група, ќе и наложи на банката од став 1 од оваа точка, или на друга банка која согласно со Законот за банките ќе се смета за банка која е предмет на консолидирана супервизија, да составува консолидирани извештаи, како и ќе ги пропише роковите во кои банката е должна да почне да ги доставува овие извештаи до Народна банка.

V. 2 Консолидирани извештаи на банкарската група

30. Консолидираните извештаи за банкарската група се изработуваат на полугодишна основа и тоа:

- неревидирани консолидирани извештаи со состојба на 30 јуни; и
- ревидирани консолидирани извештаи со состојба на 31 декември.

Рокот за доставување на извештаите од став 1 алинеја 1 од оваа точка е 30 септември во тековната година, додека рокот за доставување на извештаите од став 1 алинеја 2 од оваа точка е 30 мај следната година.

31. На посебно барање на Народна банка, банката која е предмет на консолидирана супервизија е должна да ги изготви извештаите од точка 30 од оваа Одлука, со состојба на друг ден и во друг рок кои се различни од состојбата и рокот наведени во точка 30 од оваа Одлука.

VI. ЗАВРШНИ ОДРЕДБИ

32. Оваа Одлука влегува во сила осмиот ден од денот на објавувањето во Службен весник на РМ.

Со влегувањето во сила на оваа Одлука, престанува да важи Одлуката за консолидирана супервизија на банките („Службен весник на РМ“ бр. 84/2003).

О.бр. 02-15/1-4/2008
31 јануари 2008 година
Скопје

Претседател
на Советот на Народната банка
на Република Македонија
Гувернер
м-р Петар Гошев